

Omnia Pervia. Rafael Moneo i l'Església de Iesu (1)

Dv, 19/08/2011 per Eloi Aran Sala
[Betel. Arquitectura, Art i Religió](#)

Després d'haver col·laborat en la restauració d'una ermita a Raimat (podeu seguir-ho [aquí](#)), aquests dies estic al País Basc amb uns amics, als quals "torturo" visitant esglésies. Dins del programa no hi ha faltat una visita a la nova [Església de Iesu](#) (nom grec de Jesús), dissenyada per [Rafael Moneo](#), arquitecte que ja havia dissenyat la [Catedral de Nostra Senyora dels Àngels](#) (Los Angeles. USA) i que a Barcelona coneixem prou bé perquè va ser professor de l'ETSAB-UPC i ens ha deixat obres com l'edifici de [l'Auditori](#) o [L'Illa Diagonal](#). El complex parroquial no està en ple funcionament però ja va ser inaugurat el passat mes de Maig per Mns. Munilla (veure notícies: "[El templo de la luz y de la cruz](#)" al Diario Vasco, "[Un Moneo para oír misa](#)" a El País). Així i tot, ja s'hi celebra l'eucaristia dominical (a les 11:30) i es pot visitar per la tarda de 17:00 a 20:00h.

En una primera aproximació a l'emplaçament, la nova parròquia sorgeix com una núvia que corona el capçal del nou barri residencial conegut com Riberas de Loiola, el qual s'ha format al llarg de l'Avinguda de Barcelona, en un dels meandres del riu Urumea de San Sebastian. Un gran cub blanc sorgeix desplaçat de la seva base immaculada marcadament horitzontal i es retalla entre el cel i el segon pla que conformen els blocs residencials. En un primer moment recorda les composicions orgàniques aaltianes de "cap i cua" que l'arquitecte finés va realitzar als ajuntaments de [Säynätsalo](#) o Seinajoki, semblança que es confirma al comprovar que la Parròquia de Iesu també s'articula entorn d'un pati, recreació del claustre medieval per l'autor i una referència a l'atri de les esglésies primitives i als espais de transició que són tan valorats i necessaris en l'arquitectura religiosa actual.

Així doncs, Moneo ancora el complex parroquial alineant la seva base, que acull els serveis parroquials i la rectoria en dues plantes, a la trama urbana però rota el volum del temple, un cub de 32 x 28 x 28 metres, per tal d'orientar-lo cap a l'est seguint la tradició dels primers cristians, que pregaven amb els braços en creu cap a l'est (del sentit de la orientació ja en vaig parlar [aquí](#)). L'orientació del temple es confirma per la creu retallada que hi ha en el coronament del mur de l'est i pel gran lluernari cruciforme en planta zenital. Aquest gir serveix per disposar en l'extrem de l'edifici base del centre parroquial i en la unió amb el volum del temple una gran portalada de fusta de Cedre del Canadà (resistent a la humitat) que s'obre en les grans ocasions. Per altra banda, el gir i la disposició del gran volum del temple en l'extrem oposat als blocs residencials, dóna prou perspectiva des del parc annex, el Jardí de la Memòria, per contemplar un vitrall de dimensions considerables disposat a gran alçada per respondre a l'escala urbana. Aquesta vocació urbana del vitrall es confirma per dos fets. El primer és que, a diferència del que és usual, no es llegeix des de l'interior sinó des de l'exterior. Tot i que el vitrall és d'alabastre, l'arquitecte hi ha disposat quatre figures de vidre (una creu, un sol i dos estacions de la Lluna) que, juntament amb els nombres dels mesos en números romans, es projecten en el mur de la Capella del Santíssim. El segon és que Moneo ha dissenyat uns porticons, també de fusta, fixats al mur i en posició oberta per tal de suggerir l'Església com una finestra oberta al transcendent.

En el volgut hermetisme monacal exterior del conjunt, l'arquitecte suggereix i disposa l'accés en la cantonada del complex parroquial més propera als blocs residencials mitjançant un subtil enfonsament del mur. Aquest gest crea una línia d'ombra i aixopluc per una gran porta corredera de fusta integrada en la franja de pedra que envolta tota la planta baixa (a semblança de l'Illa Diagonal). Un cop a dins, ens trobem amb l'agradable sorpresa d'un primer espai d'acollida que ja deixa entreveure un gran passadís-rampa interior paral·lel al carrer que resta il·luminat pel claustre al qual donen les dependències parroquials i les façanes nord i oest del volum del temple. A l'extrem d'aquest passadís hi ha la porta principal o festiva al conjunt parroquial que resta tancada, mentre que en l'extrem més proper a l'accés hi apareix un gran quadre vermell amb la cita de [Lc 24,1-16a](#) en grec, llatí, castellà i euskera, una referència a l'escripturística i les miniatures medievals canviada d'escala segons l'autor. (Continuaré amb la descripció interior en el proper post)

